

Uhtuan kylää Kuittijärven rannalla.

Viikon verran Uhtualla

Jo syksyllä 1988 innostuimme äitini Maria Lahden kanssa ajatuksesta, että pääsisimme sukuloimaan entisille Kalevalan laulumaille. Tiesimme, että Vuonnisessa 20 kilometrin päässä Suomen rajasta asui äidin sisko Jouki ja hänen poikansa Slavaki sekä Kalevalassa (ent. Uhtua) Joukin tytär Valja. Äidin toisen sisaren, jo edesmenneen Annin tyttären Hilkan tiesimme asuvan Vienan Kemissä. Muista sukulaisista ei sitten ollutkaan tietoa.

Tiesimme myös, että Vienan sukulaisilta olisi kutsun tultava, mikäli mielisimme yksityiselle matkalle Petroskoista pohjoiseen. Niinpä kirjeitä lähti Jouki-tädille sekä molemmille serkuilleni Valjalle ja Hilkalle.

Odottavan aika tuntui tällä kertaa erityisen pitkältä, sillä vastaus tuli vasta maaliskuussa. Valja nimittäin aikoi kutsua meidät Vuonniseen ja Kalevalaan. Ensin olisi hankittava virallinen kutsulomake 70 matkan kappalehintaan Neuvostoliiton konsulaatista ja lähetettävä tämä eng.-venäjänkielinen lomake täytettynä sukulaisille. Ne palautettiin englannin kielellä täytettynä, kun meiltä venäjän kielen taito puuttuu. Tästä aiheutui lisää hankaluuksia; lomakkeet kiersivät Vienan Kemien, Uhtuan ja Petroskoin väliä pari kuukautta ennenkuin apu löytyi Moskovasta asti.

Matkaliput oli kuitenkin hankittava ja eletävä toivossa, että asiat selviäisivät ennen lähtöpäivää, joka oli määrätty heinäkuun 13:ksi päiväksi eli Hyvinkään Vuokkiniemi-tapaamisen jälkeen. Viralliset kutsut tulivat sitten heinäkuun 5. päivä ja viisumitkin oli saatava mukaan. Pikaviisumianomus maksoi sitten 100 markkaa henkilöltä. Viisumit tulivat suoraan Hy-

vinkäälle ja näin matka pääsi sitten alkamaan!

Onneksemme tapasimme Hyvinkäällä Raija-Liisa Pöllän ja Pauli Leontjevin Petroskoista. Sähköitimme sukulaisille tuloaikamme, mutta emme voineet olla varmoja, ehtisivätkö he tiedon saada ja ehtisivätkö meitä vastaan Leningradiin tai edes Petroskoihin. Niinpä tuntui varsin mukavalta, kun Raija-Liisa pyysi poikaansa Mattia hoitamaan meidän asioita Petroskoista eteenpäin.

Vaikka Leningradista saimmekin Hilikka-serkkuni mukaamme, hän ei olisi osannut toimia yhtä tehokkaasti kuin Matti Pöllä. Yövyimme Leontjevien kodissa, koska muuta yösijaa

12-paikkainen kaksitaso lähdössä kohti Uhtuaa.

emme olisi ehtineet enää saada.

Seuraavana päivänä pääsimme jatkamaan Kalevalaan. Hie-
man hirvitti kiivetä 12-paikkaiseen vanhaan kaksitasokonee-
seen. Mutta niin sitä vaan sitten jyrtyttiin useamman tun-
nin ajan pohjoista kohti. Onneksi oli hyvä lentosää, sillä huo-
nolla säällä kone ei olisi lainkaan lähtenyt tutkan puuttumi-
sen vuoksi.

Uhtuan lentokentällä odotto meitä mukava yllätys. Lähis-
töllä olevan talon pihamaalla näimme liikettä ja sinne menim-
me linja-auton aikataulua kysymään, kun oli vielä matkaa
ja takseja ei ollut lainkaan koko Uhtualla, saati sitten lento-
kentällä. Emäntä tuli luokseme ja pakisi karjalaa. Äitini ha-
lusi heti tietää suvut ja synnyt. Näin tapasimme ensimmäi-
sen sukulaistemme, josta lähtiessä ei ollut tietoa. Hän oli äiti-
ni pikkuserkku Olga Lesonen (s. 1920) Venehjärven Onkimo-
potkamosta.

Vas. Hilikka Bogdanova, kesk. Olga Lesonen, oik. Maria Lah-
ti.

Heidän kotiensa välillä oli ollut kolmen virstan matka. Ol-
gan isä oli Trohkima Lesonen ja äiti Muarie, molemmat Ve-
nehjärvestä. Olga oli naimisissa Hökkälän Sohjan ja Ignat-
tan Iivanan (Lesosiaa myös) pojan kanssa. Myöhemmin tap-
pasimme vielä Olgan sisaret Annin ja Kristiinan.

Perille Uhtuaan päästyämme meitä odotti aivan toisenlai-
nen yllätys: ankea arki tämän päivän Karjalassa. Kaikki on
säännösteltyä ja kortilla ja kortillakaan ei ole merkitystä, kun
kaupat ovat lähes tyhjä. Onneksi olime varanneet mukaan
pesuaineita, kahvia ja ruokaa.

Vesikin piti ostaa. Se tuotiin kuorma-autolla jostakin kau-
empana olevasta järvestä ja kukin haki tien varresta astiansa
pois. Näin ollen oli pyykinpesukin melkoinen saavutus: kuu-
luivathan sappua ja pesupulverikin kortilla oleviin hyödyk-
keisiin.

Feodoroffin (Huotarinen) kotinsa portailla, kesk. Maria Lah-
ti.

Tottumus kun on toinen luonne, niin aamu- ja iltapesu pie-
nessä vadissa tahtoi käydä lievästi sanottuna hermoille. On-
neksi naapurista kuitenkin ojennettiin auttava käsi: tarjottiin
parikin kertaa kylät. Naapurissa asuivat nimittäin Feodorof-
fit (entinen nimi Huotarinen). Huoti Mikonpoika oli kotoi-
sin Akonlahdesta, josta kaikki kylän asukkaat muutettiin Uhtu-
alle v. 1957 ja hänen vaimonsa Maikki Iivanantytär Peksu-
jewa oli kotoisin Kontokista. Heidän kylänsä oli tavattoman
hyvä ja kylpemistä täydensivät vielä röhöläiset vastat, joita
Huoti parhaillaan laitteli talvea varten. Heiltä saimme vielä
pari kertaa Röhöstä pyydettyjä komeita ahvenia. Näin sain
isänikin kotiseudulta terveisiä.

Ruoasta oli todellakin kova puute, joten ahvenet olivat tar-
peen. Kortilla olisi pitänyt saada mm. voita 600 g, teetä 100
g, lihaa 550 g purkillinen, sokeria 1 1/2 kg, makkaraa 1/2
kg henkilöä kohden kuukaudessa, mutta vaikka kuinka ah-
kerasti kiertelimme ruokakaupoissa, niin kun ei tavaraa ol-
lut, niin sillä hyvä. Leipää, suolakurkkuja ja kalasäilykkeitä
oli, harvemmin tuoretta kalaa, ja juustoja. Meitä varten an-
nettiin vierailumme loppuvaiheessa ruokaostsmääräys, jol-
la sitten sai jopa neskahvia ja lihaakin (tuoreena parisen ki-
loa ja kiinalaisena 750 g säilykelihana 10 purkillista). Yhdes-
tä pienoisesta kalasäilykkeestä keitimme kerran kalakeiton.
Eipä voi kehua Karjalan reissulla mässäilleensä!

Serkullani Valjalla oli kaksi pientä huonetta, joiden läm-
mitys tapahtui kokonaisuudessaan keittiön hellan avulla. Tal-
vella asunto oli kuulemma kylmä kuin kellari, koska Valja
oli päivät pitkät työssä. Katselinkin hänen talveksi ostamiaan
pölkkyjä liiterin edessä ja hentoa sairaalloista serkkua ni en-
kä lainkaan tuota ihmetelty!

Halusimme muuallekin kyläilemään kuin Uhtualle. Jouki-
tädilläni on oma torppa Vuonnissa. Hän oli mennyt nai-
misiin 25-vuotiaana Leo Tervon kanssa ja muuttanut silloin
Leon vanhempien kotiin tuohon samaiseen torppaan. Siellä
olisi riittänyt tilaa vieraillekin, mutta valitettavasti se oli liian
lähellä rajaa, sotilasaluetta, emmekä siksi päässeet sinne.
Vuokkiniemeen saimme luvan, mutta vain vesiteitse, koska
maantie olisi kulkenut juuri Vuonnisen läpi. Soittelin ja lä-

hetin sähköitä Pekka Remsulle ja Santeri Lesoselle, mutta tuloa. Molemmilla olisi ollut moottorivene käytössään, mutta bensiinistäkin oli pulaa. Lisäksi Remsu oli sairaana ja Lesosella oli parhain heinänteko aika Vuokkiniemessä meneillään. Siksi piti etsiä kyläpaikkoja Uhtualta. Vaikeata sekin oli, kun etäisyydet olivat niin pitkiä eikä takseja ollut; linja-autokin kulki miten sattui, joko bensa loppussa tai kuski sairaana tai mennyt heinätöihin. Viime kesä oli nimittäin ensimmäinen, jolloin sai näyttää heinää omiin tarpeisiinsa, kunhan ei menyt kolhoosin pelloille. Niinpä meidän piti liftata.

Tällä tavoin kävimme mm. äitini sisarpuolen Marinan ja äitini pikkuserkun Annin luona. Käynti Annin luona oli erityisen tärkeä, koska hän oli ollut äitini paras leikkiveri ja he olivat tavanneet toisensa viimeksi joskus 10-vuotiaana. Nyt molemmat olivat yli 80-vuotiaita. Anni oli lähtenyt Venäjältä v. 1941 oltuaan kymmenen vuotta ennen lähtöään siellä kolhoosissa töissä. Annin luona tapasimme myös hänen 75-vuotiaan Kristiina-sisarensa sekä yläkerrassa asuvan Viljo Lesosen, kotoisin Kivijärvestä. Viljon isä oli Vasselin Ontonpoika ja äiti Palaga. Viljo oli käynyt Kivijärvestä viimeisen kerran v. 1961.

Paljon oli muisteltavaa ja kerrottavaa. Varovaisesti kuitenkin jo uskallettiin puhua Stalinin puhdistusaallosta, v. 1937, jolloin karjalaisperheistä vietiin miespuolisia perheenjäseniä milloin minkäkinlainen määrä ja kellään heillä ei paluulippua ollut. Vielä ei täysin luotettu glastnostiin, pelko kun oli niin syvään juurtunut.

LAINA LAHTI

Jatkoa sivulta 57.

ka Kurkijoelta 20.11.1940 lukien.

Työpaikkoja oli Laukaassa ja Jyväskylän seudulla siihen aikaan tarjolla runsaasti. Vihtavuoren tehtaat ja Ammusvarikko 2 Lievestuoreella työllistivät satoja työntekijöitä. Erään arkistossa säilyneen luettelon mukaan oli esim. Ammusvarikkoa 2:n töissä talvella 1941 n. 140 siirtoväkeen kuuluvaa. Myös metsä- ja uittotöissä tarvittiin runsaasti työvoimaa. Lisäksi siirtoväkeä houkuteltiin siirtotyömaille. Niinpä linnoitustöihin Kymen läänissä otettiin työntekijöitä lähes rajattomasti. Myös Lapin läänissä oli runsaasti tarjolla työpaikkoja.

Helpottuneesta tilanteesta kertovat parhaiten tilaston luvut. Marraskuun 30. päivänä päivätyn tilaston mukaan Laukaan kunnassa oli siirtoväkeä 1 700 henkeä. Näistä 1 433 huolehti itse toimeentulostaan.

Jatkosodan aikana Laukaan siirtolaisista kurkijokelaiset palasivat lähes kaikki takaisin kotiseudulle ja Suojärven siirtolaisistakin ainakin maatalousväestöön kuuluvat evakot.

Osa Suojärven evakoista asettui kuitenkin pysyvästi asumaan Laukaaseen. Heitä sijoittui mm. teollisuuden palvelukseen ja erilaisiin palveluammattuihin. Käytössäni on asiakirjatieto, jonka mukaan 1946 Laukaassa oli 335 Suojärvellä syntyneitä henkilöä. Vuonna 1983 oli Laukaassa vielä 76 Suojärvellä syntyneitä. Suojärveläisten jälkeläisiä on Laukaassa näin ollen useita satoja.

Sukulaisia etsitään

□ Etsin isäni Juho Muntin mahdollisesti elossa olevia sukulaisia Jyskyjärveltä tai muualta Itä-Karjalasta.

Isäni Juho Muntti on syntynyt 24.6.1902 Jyskyjärvellä ja kuollut 20.7.1941 Raatteen tiellä. Hänen vanhempansa olivat Teppo Muntti s. 1882 ja k. 1911 (?) ja Darja o.s. Paavilainen

Maria Lahden sisar Jouki (oik.), pikkuserkut Kristiina ja Anni vas.

s. 1880 ja k. 1936. Veljet Matti Muntti s. 1907 ja Konsta Muntti s. 1910.

Mahdolliset vastaukset pyydän lähettämään osoitteella: Tellerovo Kanto, Petäjäkuja 17, 60100 Seinäjoki (puh. 964-122 506).

□ Serkkumme Veera Neuvosto-Karjalasta pyytää tietoja serkkujensa vaiheista Suomessa. Hänen tätinsä oli Sallisen Kirilän Anni Kontokista, naimisissa Akonlahdessa, asunut Suomessa. Ei muista tätinsä sukunimeä. Veera etsii Anni-tätinsä kolme tyttäretä, jotka ovat Vieno, Maikki ja Olga.

Ottakaa yhteys: Veikko Nykänen, Kasarmikuja 4 D 36, 74100 Iisalmi (puh. 977-21354).

Yhdeksän passikuvaa

Kun karjalaisserkku matkustaa sukuloimaan tänne Suomeen, hän joutuu kahlaamaan melkoisen byrokratiaviidakon halki. Pieniä helpotuksia säännöksiin on tosin saatu.

Yksityismatkaa varten on esitettävä ensin hankittu passi, kutsu ja notaarin vahvistaman kutsun venäjännös sekä erityinen lomake, josta ovat selvät mm. kutsujan ja kutsuttavan henkilötiedot.

Passin hakuvaiheessa tarvitaan kuusi valokuvaa ja viisumia varten kolme, yhteensä yhdeksän eli neljä enemmän kuin meillä.

Jokaisesta ulkomaanmatkasta on maksettava veroa, 30 ruplaa sosialistiseen maahan ja 200 ruplaa kapitalistiseen maahan matkustettaessa. Paperit saa kuntoon sosialistisiin maihin seitsemässä; kapitalistisiin maihin matkustavainen saa odotella 30 päivää.